

Montserrat Rius, Núria Beà, Cesarina Ontiveros, Mª José Ruiz, Eulàlia Torras (2011). *Adopción e identidades: Cultura y raza en la integración familiar y social.* Barcelona: Octaedro.

Eulàlia Arias

«S'és adoptat al llarg de tota la vida». Aquesta frase, que s'escriu amb facilitat, posa l'accent en un aspecte d'una gran complexitat: la relació entre **adopció** i **identitat**. Aquest és el focus de *Adopción e identidades*, escrit a cinc veus per professionals de l'assistència social, la psicologia, la psiquiatria, la psicoanàlisi i la pediatria de la Fundació Eulàlia Torras de Beà.

En aquest llibre, el lector troba reflexions que l'ajuden a no perdre's en la complexitat de la interacció entre la construcció de la identitat sana de la persona adoptada, el pas del temps i les vinculacions que va fent, posant un èmfasi especial en la parentalitat adoptiva.

Parlar d'identitat i adopció, sovint és com destapar la caixa dels trons, ja que implica encarar el «plus» (com s'anomena en el llibre) de la família adoptiva en relació a la biològica. És obrir la capsula de Pandora, d'on poden emergir les rivalitats i les pors en les relacions entre els pares i els fills adoptats, les ambivalències en relació als orígens de l'infant, la seva mare biològica, l'abandonament, el fill idealitzat i el fill real... En definitiva, les pèrdues i els processos de dol dels uns i dels altres presents en tota filiació adoptiva.

Les autores, totes elles expertes en l'àmbit de l'adopció internacional, troben el to adequat per plantejar amb valentia, ferma i sensibilitat les vicissituds de la vinculació entre pares i fills adoptius. D'aquesta manera, el lector, en lloc de sentir-se incomodat, es troba **acompanyat** al llarg de la lectura i va rebent nombroses eines que l'ajuden a comprendre millor la persona adoptada.

Un fet remarcable d'aquesta obra és la gran quantitat d'exemples reals que il·lustren les reflexions teòriques, fruit del recorregut professional de les autores, totes elles treballadores

d'una de les ICIF (Institucions Col·laboradores per a la Integració Familiar) pioneres a casa nostra en el seguiment de les famílies que fan una adopció internacional.

Prenent com a tema central la **identitat** en les persones adoptades, aspecte que s'aprofundeix en el segon capítol, el llibre comença endinsant el lector en l'evolució històrica i en el lligam entre la dimensió **jurídica** (internacional, estatal i nacional) i la dimensió **psicosocial** de l'adopció. Més endavant analitza les peculiaritats de l'adopció **transracial**, fet molt freqüent en adopció internacional i que té serioses repercussions que no sempre es tenen prou en compte. Es clou el llibre plantejant la relació de l'infant adoptat **dins i fora de la família nuclear**, diferenciant els espais socials d'interacció i les seves peculiaritats.

En tota la lectura es van oferint recursos a professionals i famílies per enfortir la identitat adoptiva. Es donen també pistes per ajudar l'infant adoptat a assumir, a mesura que creix, la diferència i a desenvolupar una identitat sana, amb capacitat per a adaptar-se i integrar els desafiaments que anirà trobant al llarg de la seva història vital.

Al meu entendre, dues paraules clau del llibre, a més d'*adopció* i *identitat*, també són **empatia** i **vinde**. La capacitat de posar-se en la pell de l'altre, és un dels tresors que més enforteixen les relacions amoroses, basades en el respecte mutu i la confiança, els vincles sans i estables.

Com a lectora, aquest llibre m'ha causat un impacte similar al que vaig sentir quan vaig llegir *Les identitats que maten* (La Campana, 1999), un assaig de l'escriptor libanès en llengua francesa, A. Maalouf (Beirut, 1949). En aquesta obra, l'autor es planteja, a partir de les seves vivències, aspectes com el fet de ser, al mateix temps, àrab,

francès i cristià. Un fet molt minoritari, específic i difícil d'assumir, llevat que es proposi la possibilitat d'una identitat on predomini la convivència per sobre de l'enfrontament i l'exili. Maalouf conclou que la identitat de cadascú és complexa, única, insubstituïble i que es va construint i transformant al llarg de l'existència. També subratlla el valor de la capacitat d'empatia, d'obertura i de respecte, així com la d'anar fent un constant equilibri entre les diverses tensions.

En *Adopción e identidades*, també es parla de sensibilitat, respecte, tolerància i paciència en les relacions amb els altres, en particular entre pares i fills. Sensibilitat i respecte pel ritme que necessita l'infant per a

adaptar-se als canvis. Tolerància i paciència davant les constants «anades i vingudes» en l'evolució dels fills, entenent que el desenvolupament mai no és lineal i que tot canvi demana un temps de reorganització. És un llibre que s'adreça tant a pares i a professionals com a qualsevol persona interessada en l'adopció.

A diferència de Pandora, que segons diu el mite, en obrir la capsula es perdé entre els entrebancs i les complicacions, en aquest llibre les autores ofereixen un camí de reflexió ple d'esperança i recursos, on poder transitar i anar assumint i integrant el passat, el present i el futur..